

Huishoudens in Groningen en bevolkingskrimp

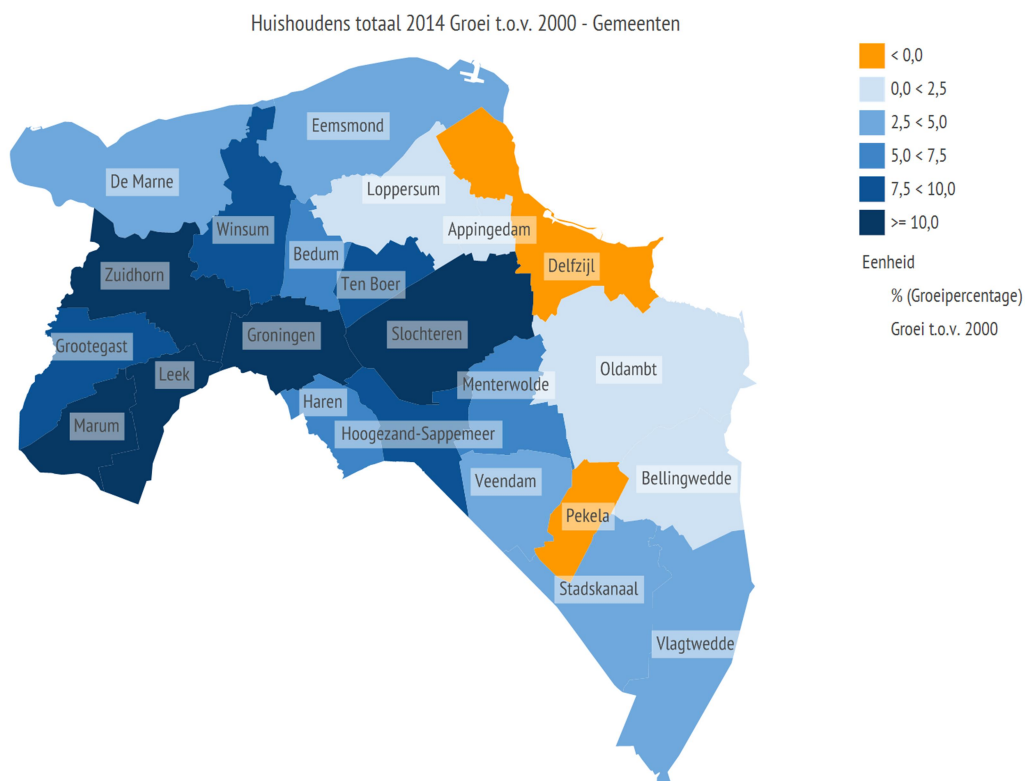
In de provincie Groningen bevinden zich drie gebieden die van het rijk officieel de status van krimpgebied hebben gekregen: De Marne, Eemsdelta en Oost-Groningen. Deze gebieden hebben te maken met een bevolkingsdaling, maar ook met een huishoudendaling. Dat maakt het verschil met de anticipeergebieden (TMR 2014). Hoe is de ontwikkeling van het aantal huishoudens in de provincie en in bijzonder in deze krimpgebieden?

In het kort

- Het aantal huishoudens in de gehele provincie Groningen neemt toe. In de periode 2000-2014 was dat met meer dan 10%.
- De groei van het aantal huishoudens is in de krimpgebieden minder groot dan in de andere Groninger gemeenten. Delfzijl en Pekela laten zelfs een afname van het aantal huishoudens zien.
- De prognoses voorspellen een verdere daling van het aantal huishoudens.

Daling van huishoudens vooral in gemeente Delfzijl

Het aantal huishoudens in de provincie Groningen neemt toe. In 2000 waren er rond de 260.000 huishoudens, in 2014 zijn dat er 286.600. Dat is een groeipercentage van meer dan 10%. Ook in Nederland als geheel zien we een toename in het aantal huishoudens. De groei is hier alleen wat sterker, namelijk 12%.

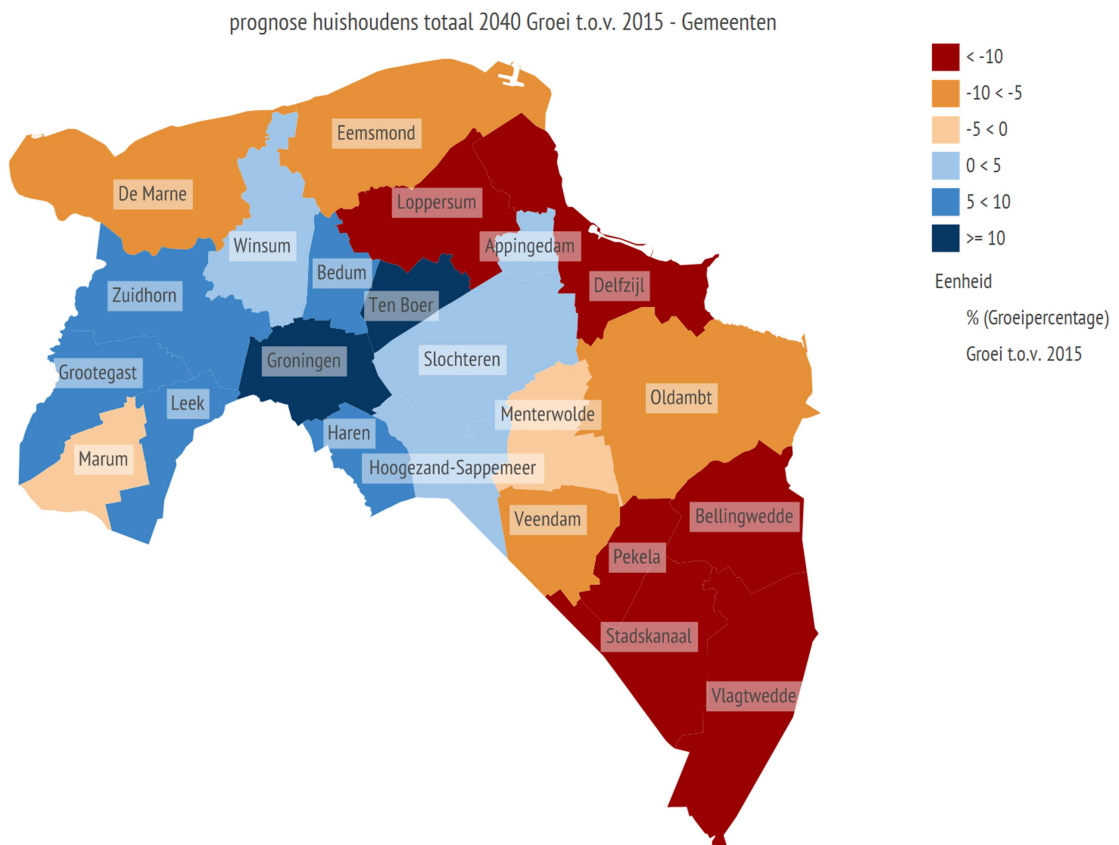

Per gemeente verschilt de groei in het aantal huishoudens. De figuur laat zien dat vooral in de krimpgemeenten de groei beduidend minder is. In de gemeenten Delfzijl en Pekela zien we over de periode 2000-2014 een daadwerkelijke daling van het aantal huishoudens. In Delfzijl gaat het om een afname van bijna 6%, in Pekela om een half procent. Ook in de gemeente Bellingwedde is nagenoeg geen stijging te zien, gevolgd door Loppersum, Appingedam en Oldambt met een groei onder de 2%. In de andere krimpgemeenten neemt het aantal huishoudens over deze periode nog iets meer toe.

De stad Groningen en de omliggende (forenzen) gemeenten laten over deze periode nog een sterke toename in het aantal huishoudens zien. De stad Groningen heeft bijvoorbeeld in de periode 2000-2014 een groei van 19%, gevolgd door Leek (14%), Marum (12%), Zuidhorn (11%) en Slochteren (11%).

Prognoses voorspellen een verdere daling

De verwachting is dat de huishoudendaling in een groot aantal Groninger gemeenten doorzet. In de periode 2015-2040 zal dat vooral gelden voor de krimpgebieden. De grootste afname wordt verwacht in de gemeenten Delfzijl, Vlagtwedde, Stadskanaal, Loppersum en Bellingwedde. Het aantal huishoudens in de stad Groningen en de omliggende gemeenten zal blijven groeien, hoewel de prognoses laten zien dat de groei minder sterk zal zijn.

Bron: ABF/Primos, 2014

Samenvattend

Samengevat hebben de krimpgebieden in de provincie Groningen momenteel nog niet te maken met een drastische daling van het aantal huishoudens. Uitzonderingen zijn de gemeenten Delfzijl en

Pekela. In de toekomst zal het aantal huishoudens in de krimpgebieden echter wel sterk afnemen. Naast bevolkingsdaling, ontgroening en vergrijzing zet deze huishoudendaling de krimpgebieden op scherp. De verwachting is namelijk dat in veel van deze gebieden een stapeling van problemen zal optreden. Het gaat dan bijvoorbeeld om een gemiddeld minder goede gezondheidssituatie (RIVM 2014), een weinig veerkrachtige regionale arbeidsmarkt (PBL 2013), leegstand van woningen en een afname van het voorzieningenniveau, zoals bijvoorbeeld het aantal basisscholen (SPG 2014). Tegelijk biedt deze krimp ook kansen. Burgers en lokale ondernemers nemen veel initiatieven om de leefbaarheid in hun woonomgeving te verbeteren en behouden. Gemeenten stimuleren deze initiatieven. Middels het Leefbaarheidsfonds van de provincie Groningen bestaat de mogelijkheid om bewonersinitiatieven financieel te ondersteunen. Het Groninger panel onderzoek 'Overheidsparticipatie en bewonersinitiatieven', dat eind 2015 werd uitgevoerd, gaat over deze veranderende verhoudingen tussen overheid en burgers.

Literatuur

PBL (2013), De veerkracht van regionale arbeidsmarkten. Den Haag: Planbureau voor de leefomgeving.

TMR (2014). Grenzen aan de krimp. Toespitsing Interbestuurlijk Actieplan Bevolkingsdaling Noodzakelijk. Den Haag: Ministerie van BZK.

RIVM (2014). Gezondheid in krimpregio's: Verdiepingsstudie. Bilthoven: RIVM Rapport 270742001.

Meer informatie

Meer gegevens over de bevolkingsontwikkeling in Groningen zijn [HIER](#) te bekijken

Carola Simon
c.simon@sociaalplanbureau groningen.nl
06 52888696

Hans Elshof
h.elshof@sociaalplanbureau groningen.nl

Sociaal Planbureau Groningen
April 2016